

דף מידע: צניחת אברי האגן

מהי צניחה?

רצפת האגן בנויה שרירים ורצועות ותפקידה לתמוך באברי האגן. צניחה מתרחשת כאשר ישנה חולשה של המערכת התומכת ואברי האגן צונחים דרך הנרתיק. האברים הצונחים יכולים להיות: קירות הנרתיק עצמו, מלמעלה: הרחם (או הגדם שלו לאחר ניתוחים), מקדימה: השלפוחית וצינור השתן הדוחפים את קירות הנרתיק, ומאחור: החלחולת והמעיי הדוחפים את קירות הנרתיק (תמונות 1 ו-2).

מהם התסמינים של צניחה?

התסמינים האופייניים כוללים תחושת מלאות ו/או גוש במבוא הלדן ולעיתים ממש גוש בין הרגליים. בנוסף להרגשת הגוש תיתכן פגיעה תפקודית בהתאם לאיבר הצנח. לדוגמה, כיס שתן צנח עלול להוביל לקושי בריקון השתן, לדליפת שתן, לזיהומים בשתן, ולתסמונת השלפוחית הרגיזה. צניחת לדן ורחם עלולה לגרום לדימומים, לזיהומים ולהפרעה רבה לתפקוד המיני, וצניחת המעי להפרעה בפעולת ריקון הצואה. יש לציין שלא כל צניחה גורמת לתסמינים.

מהם הגורמים לצניחה?

הצניחה יכולה לנבוע מכמה גורמים אפשריים או משילוב ביניהם: **תורשה** (איכות רקמות חיבור ומספר סיבי שריר נמוכים יותר), **לידות טראומטיות** (תינוקות מעל 3,700 גרם, שלב לחיצות ארוך, לידות מכשירניות, חתך ו/או קרעים נרחבים) ו**לידות חוזרות** (כל לידה מגבירה את הסיכוי לפתח ליקויי רצפת אגן). **גיל** (ככל שעולה הגיל כך עולה הסיכוי לסבול מליקויי רצפת אגן), **מחלות** (נוירולוגיות, מטבוליות, מחלות שלד-שריר), **אורח חיים** הגורם ללחץ תוך-בטני כרוני (השמנה, שיעול ו/או עצירות כרוניים, ספורט, עישון), **טראומה** (תאונות, ניתוחים).

כיצד מאבחנים?

מידת הצניחה של אברי האגן ניתנת לדירוג ונבדקת בזמן מאמץ יזום, כמו שיעול או לחיצה כלפי מטה, בשכיבה ו/או בעמידה. כאשר הרופא המבצע בדיקה גינקולוגית מאבחן צניחה בדרגה אחת, סימן שבזמן המאמץ היזום שביקש הרופא מהאישה לבצע, הצניחה אינה יורדת עד מחצית עומקו של הנרתיק. כאשר הוא מאבחן צניחה בדרגה שנייה, סימן שהיא יורדת עד פתח הנרתיק. כאשר הצניחה היא בדרגה שלוש היא נמצאת מחוץ לפתח הנרתיק ומפריעה מאוד בחיי היומיום, הן בשל נוכחותה כגוף זר והן בשל נטייתה לסבול משפשוף ודם.

טיפול

טיפול שמרני

פיזיותרפיה של רצפת האגן לחיזוק שרירי רצפת האגן הינה שלב ראשון לפני החלטה על ניתוח ומתאימה בעיקר לצניחה בדרגה בינונית ואיננה מאוד סימפטומטית.

טבעת נרתיקית – פסרי

פסרי הינו מתקן סיליקון הקיים במספר צורות: טבעת, קובייה, קובייה עם ממברנה ועוד. הפסרי מחזיק את אברי האגן במקומם ובכך מונע את הצניחה.

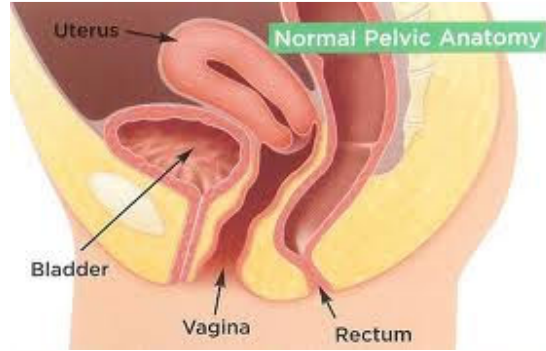
השימוש בטבעת פסרי מחייב שמירה על היגיינה, הוצאה והכנסה של הפסרי לעיתים תכופות על מנת לנקותו ולמנוע זיהומים וכיבים בנרתיק.

הפסרי מתאים לנשים שאינן מעוניינות בתיקון ניתוחי או המנועות מלעבור ניתוח מסיבות רפואיות.

ניתוח

הטיפול בצניחת אברי האגן הינו, כמובן, שיקום התמיכה: היות שמדובר, למעשה, בבקעים ברצפת האגן (הרניות), הרי שהגישה הטיפולית הראויה הינה תיקון ניתוחי של הבקעים. ניתן לבצע את התיקון בגישה בטנית/לפרוסקופית או בגישה נרתיקית. הגישה הניתוחית מותאמת לכל מנותחת בהתאם לסוג הצניחה, גיל האישה ופרמטרים נוספים. לאחרונה, ובדומה לנעשה בתיקון בקעים בדופן הבטן, הוכנסו לשימוש רשתות סינתטיות המשמשות כמתלים לחיזוק קירות הנרתיק ולמניעת כישלון ניתוחי עתידי וצורך בניתוחים נוספים. השימוש ברשתות אלו דורש הכשרה וניסיון על מנת למנוע סיבוכים מיותרים ולשפר את סיכויי ההצלחה. השימוש ברשתות סינתטיות מאפשר גם לשמר את הרחם במקרים של צניחת רחם.

תמונה 1: אנטומיה תקינה של אברי האגן

תמונה 2: דוגמא לצניחת רחם

